

Listy do Redakcji

Szanowna Pani Redaktor!

W artykule przeglądowym (*Wiadomości Parazytologiczne* 2004, T. 50. Z. 4, str. 698-705) pt.: „Epidemiologia kliniczna i prewencja odzwierzęcych inwazji pasożytniczych człowieka. Wkład badawczy i wdrożeniowy Katedry i Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych Akademii Medycznej w Poznaniu” – autorzy Zbigniew S. Pawłowski i Jerzy Stefaniak przedstawili przegląd długofalowych badań przeprowadzonych w Klinice w okresie 1964-2002 rok. Dotyczył on najważniejszych zoonoz pasożytniczych tj. włośnicy, tasiemczycy, giardiozy, toksoplazmozy, toksokarozy oraz bąblowic (*E. granulosis* i *E. multilocularis*).

Opis dorobku na temat włośnicy został ujęty na stronach 697-698 następująco (cytuje): „W zakresie włośnicy trzy programy badań naukowych były prowadzone w latach 1964-1974 i badania kontynuowane przez następnych kilkanaście lat (Gerwel i Pawłowski, 1975; Steele, 2000).”... Dalej Autorzy piszą: „Opracowano również ocenę obrazu klinicznego i przebiegu włośnicy u ludzi jak i późnych następstw inwazji. Wprowadzono oryginalną metodę leczenia lekami z grupy benzimidazoli, które – zastosowane w ciągu kilku dni po spożyciu zarażonego mięsa – zapobiegały występowaniu objawów włośnicy. Przeprowadzono pierwsze w świecie badania doświadczalne możliwości patogennych *Trichinella pseudospiralis* u małp (Pawłowski i Ruitenberga, 1978)”) – koniec cytatu.

W pracy Autorów wśród 68 pozycji piśmiennictwa (w tym 12 wyłącznie klinicznych) – tylko 5 prac o charakterze przeglądowym poświęcono włośnicy. Na podstawie dokonanego przeze mnie przeglądu prac Kliniki w której pracowałam od 1962 do 2000 roku zmuszona jestem do wyjaśnienia, iż przedstawionych 5 poglądowych publikacji nawet w części nie odzwierciedla wieloletniego dorobku Kliniki w zakresie trychinellozy i nie informuje rzetelnie Czytelnika o faktycznym wkładzie badawczym i wdrożeniowym tego Ośrodka. Autorzy nie sięgnęli pamięcią do pełnego dorobku Kliniki, która rozwijała swoją działalność badawczo-naukową etapami, skupiając wokół siebie specjalistów różnych dziedzin i instytucji. Pragnę przypomnieć, że w ciągu minionych co najmniej 36 lat realizowano pro-

gramy badawczo-naukowe zarówno we współpracy z Komitetem Parazytologii PAN i Centers for Diseases Control and Prevention (Atlanta, USA) jak i z innymi instytucjami zagranicznymi (Holandia, Szwecja, Włochy), a w kraju z Katedrą i Zakładem Biologii i Parazytologii Lekarskiej, Katedrą Patomorfologii Klinicznej Akademii Medycznej w Poznaniu, z wybranymi placówkami weterynarii oraz stacji sanitarno-epidemiologicznych w opracowywaniu ognisk epidemicznych włośnicy. Cykl prac doświadczalnych na temat przebiegu inwazji *Trichinella spiralis* u małp (rozpoczęty w ośrodku poznańskim) a potem po raz pierwszy w świecie z *Trichinella pseudospiralis* przeprowadzony u *Macaca irus* w Rijks Instituut Voor de Volksgezondheid w Bilthoven /Holandia nie mieści się w jednym cytowanym doniesieniu (Pawłowski Z. S., Ruitenberga E. J., 1978: „Is *Trichinella pseudospiralis* likely to be as human pathogen?” – *Lancet* 1 /8078/: 1357) opartym na sprawozdaniu moim z pracy doświadczalnej (wykonanej z zespołem holenderskim) u małp nad podatnością tych zwierząt na zakażenie nowym gatunkiem *Trichinella pseudospiralis* i następstwami inwazji.

Tak więc, analizując całość obecnej publikacji zamieszczonej w *Wiadomościach Parazytologicznych* – wieloletni dorobek Kliniki w zakresie włośnicy, która przez długie lata była wiodącym i wszechstronnie opracowanym problemem badawczym Kliniki – Autorzy potraktowali marginesowo i wybiórczo, pomijając kluczowe prace, które złożyły się na poważny wizerunek naukowy Kliniki i do dziś stanowią istotny wkład do wiedzy na temat włośnicy w skali międzynarodowej.

Poczuwam się do obowiązku uzupełnienia i przedstawienia Czytelnikom pełniejszego dorobku Kliniki w formie najważniejszych, wybranych opublikowanych prac (w latach 1970-2001 zachowując chronologię) na temat włośnicy wykonywanych przez zespoły wielospecjalistyczne z zakresu epidemiologii klinicznej, patologii i włośnicy doświadczalnej.

Gerwel Cz., Kocięcka W., Pawłowski Z. 1970.

Thiabendazol – jako lek zapobiegający włośnicy. *Przegląd Epidemiologiczny* 24: 115-118.

Chodera L., Gerwel Cz., Kocięcka W., Pawłowski Z. 1974. On the problem of late clinical sequae-

- le of human trichinellosis. *Wiadomości Parazytologiczne* 20: 125-131.
- Kocięcka W., Gerwel Cz., Pawłowski Z., Kaczmarek, Stachowski B., Gabryel P., Gustowska L. 1974. Experimental trichinellosis and thiabendazole treatment in *Macaca mulatta*: Clinical and electromyographic observations. In: *Trichinellosis* (Ed. Ch.W. Kim), Intext, New York, 123-133.
- Ciszewska-Olczak B., Kocięcka W., Kozakiewicz W., Olczak S. 1974. Epidemiczne ognisko włośnicy w powiecie kaliskim w latach 1953-1972. *Wiadomości Parazytologiczne* 20: 147-152.
- Kocięcka W., Van Knapen F., Ruitenber E.J. 1981. *Trichinella pseudospiralis* and *T. spiralis* in monkeys. I. Parasitological aspects. In: *Trichinellosis* (Eds. Ch.W. Kim, E.J. Ruitenber, J.S. Teppema). Reedbooks, Chertsey, Surrey, England: 199-203.
- Kocięcka W., Van Knapen F., Ruitenber E.J., Geleijnse M.F.M., Terlingen J.B.A. 1981. *Trichinella pseudospiralis* and *T. spiralis* infection. II. Clinical aspects. In: *Trichinellosis* (Eds. Ch.W. Kim, E.J. Ruitenber, J.S. Teppema). Reedbooks, Chertsey, Surrey, England: 205-208.
- Kocięcka W. 1981. Zależność obrazu klinicznego włośnicy od gatunku lub szczepu włośnicy i intensywności inwazji. Część I. Badania kliniczne. *Wiadomości Parazytologiczne* 27: 399-442.
- Kocięcka W. 1981. Zależność obrazu klinicznego włośnicy od gatunku lub szczepu włośnicy i intensywności inwazji. Część II. Badania doświadczalne. *Wiadomości Parazytologiczne* 27: 443-482.
- Kocięcka W., Gustowska L., Błotna-Filipiak M. 1985. Evaluation of jejunal mucosa biopsy in patients with giardiasis, taeniarhynchosis and trichinellosis In: *Pathology Research and Practice*, 180/3. X European Congress of Pathology, Athens (Greece): 285-286.
- Kocięcka W. 1987: Intestinal Trichinellosis (Chapter 13d) In: *Ballière's Clinical Tropical Medicine and Communicable Diseases*. (Guest Ed. Z.S. Pawłowski), Ballière Tindal, London, Philadelphia, Sydney, Tokyo, Toronto: 755-763.
- Ljungström I., Hammarström L., Kocięcka W., Smith C.I.E. 1988. The sequential appearance of IgG subclass and IgE during the course of *Trichinella spiralis* infection. *Clinical and Experimental Immunology* 74: 230-235.
- Kocięcka W., Stefaniak J., Kacprzak E., Pakuła M. 1989. Clinical evaluation of albendazole in the therapy of human trichinellosis. *Wiadomości Parazytologiczne* 35: 457-466.
- Kocięcka W., Van Knapen F., Kortbeek T., Barłóg J. 1994. Clinical and serological characteristics of an trichinellosis in Słupsk (Poland). In: *Trichinellosis* (Eds. W.C. Campbell, E. Pozio, F. Bruschi). Instituto Superiore di Sanita Press, Roma, Italy: 481-486.
- Kocięcka W. 1996. Włośień kręty i włośnica. Kompendium. Wolumed Wrocław (opracowanie monograficzne) 182 strony.
- Kocięcka W., Mrozewicz B., Gustowska L., Jakuszewska D. 1997. Late Sequeale of trichinellosis: Clinical and pathomorphological findings. In: *Trichinellosis* (Eds. G. Ortega-Pierres, H.R. Gamble, F. van Knapen, D. Wakelin) Centro de Investigation y Estudios Avanzados del Instituto Polytecnico National Mexico, D.F. Mexico: 611-621.
- Kocięcka W. 2000. Trichinellosis: human disease, diagnosis and treatment. *Veterinary Parasitology* 93: 365-383.
- Kocięcka W., Bruschi F., Marini C., Mrozewicz B., Pielok Ł. 2001. Clinical appraisal of patients and detection of serum antibodies by ELISA and CIA test in late periods of *Trichinella spiralis* invasion. In: *Trichinellosis* (Eds. Parasite Journal de la Societe Francaise de Parasitologie) 8: 147-151.
- Kocięcka W., Bombicki K., Pielok Ł., Gustowska L., 2001. New aspects of clinical pathology and electro-physiological muscle disturbance in patients with history of trichinellosis. In: *Trichinellosis* (Eds. Parasite Journal de la Societe Francaise de Parasitologie) 8: 173-175.
- Pielok Ł. 2001. Clinical analysis and evaluation of selected laboratory parameters examined in distant periods after trichinellosis. *Wiadomości Parazytologiczne* 47: 185-209.

Prof. zw. dr hab. med. Wanda Kocięcka